

AZ ÚJKOR

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉSZIPARI MUNKÁSOK ANYAGI ÉS SZELLEMI ÉRDEKEIT VÉDŐ SZAKLAP.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dohány-utca 84. szám, III. em. 30.

Kiadja az ellenzéki párt lap-bizottsága.

Előfizetési díjak:

Évesre 6 K Negyedévre 1 K 50 f.
Fél évre 3 K Egyszeri szám ára 20 f.

A vendéglői és kávéházi ifjúnunkások.

A vendéglői és kávéházi ifjúnunkások tanonckérdésével — úgy gazdasági valamint szakipari szempontból — kívánunk ezuttal foglalkozni.

Bár ez idő szerint e kérdés annak teljességében felvetni nem alkalmas, mégis — sanyaru helyzetüknél fogva — indítatva érezzük magunkat, hogy tisztán kulturális szempontból, felszínre hozzuk.

Az első években, a folytonos sikertelen szakképesítési akciók után, voltak tervek, amelyek a tanonckérdést — a romboló éjjeli munka tekintetében — olyformán kívánták megoldani, hogy a tanoncok reggel 7 órától este 6-ig legyenek foglalkoztatva.

Hogy ifjúnunkás-társainknak száználmas helyzetükben segítségükre igyekezzünk, tesszük ezt azon önzetlen emberbaráti szempontból, hogy az illetékes köröket embereség bánásmódra buzdítsuk, minthogy ezzel ők — az illetékesek — csak a köznek tesznek jó szolgálatot, akkor, ha ifjúnunkásaink, mint a szakmának jobb nemzedéke, testben és lélekben megerősödve kerülnek ki pályájuk küzdőterére.

Megemlítésre méltó egyes vendéglős és kávésnak azon brutális bánásmódja, hogy tanoncaikat reggel 7-től éjjel 1-ig munkában foglalkoztatják, ehhez járul még, hogy lakásuk is egy dohos, tür-

hetetlen levegőjű félreeső zug, ahova a világosság soha be nem hatolhat; élelmezésük pedig szintén a legsilányabbra van redukálva. Nem is szólva arról, hogy a tanoncok valamennyien — nagyon kevés kivétellel — ugyan csak mellékes és a szakmai gyakorlattól teljesen kívül eső foglalkozásra lesznek felhasználva, ezzel aztán természetesen a tanonc elvonatiki szakiparágának gyakorlásától.

Ezzel szemben a kávéházi és vendéglői tanoncok hatóságilag kötelezve vannak tanonciskolai oktatásra. De mi eredménye lehet ennek, amikor az ipari gyakorlati oktatástól maga a munkáltató vonja el oly idegen mellékfoglalkozásra, amitől a szegény, kiuzsorázott pária oly fáradt lesz, hogy agyon lesz gyötörve, hogy egyéb szabad-idő hiányában az iskolában pihenni ki magát, ugyanogy.

Ezuttal az iparhatóságoknak is szíves figyelmébe ajánlandó azon tény, hogy a fent említett tanoncoknak szerződéses viszonyai is mily rendezetlenek.

Igen kevés kivétellel, a kávéházi és vendéglői tanoncokból a következőképen lesznek sedégek: A szerződéses tanoncidejüket nem töltik ki, hanem néhány havi tanoncskodás után munkahelyüket odahagyják és az eltöltött időről bizonyítványt állít ki a munkaadó.

Mivel pedig szakmánk nem képesített szakipar, hatósági bizonyítvány alapján a tanonc idő előtt munkakönyvhöz jut.

Mindezek a szakiparnak ártalmára vannak, másrészt pedig az ily eljárással csak a kontárok számit gyarapítják, a szakképzett pincérmunkások rovására.

Ez ideig *Ego* helyett:

Gregorits István,
pincér.

Gyilkol a kávéházi füst.

Esztergomból jelentik az alábbiakat:

Az itteni Otthon-kávéház tulajdonosa déli 12 órától minden áldott nap reggelig dolgoztatja a pincérmunkásokat. Ezek a strapás munkájukat legfeljebb csak 2—3 hétig bírják, de ezen rövid idő alatt is meg kell, hogy betegedjenek, mert a kávéházban állandóan olyan sűrű a füst, hogy azt lehetne vágni is. Azt nem is kell mondanunk, hogy ez az erős kávéházi füst valóságos gyilkosa a pincérmunkásoknak. Most is a Rókus-kórházban fekszik Novágh Béla szaktársunk, aki a fent említett esztergomi Otthon-kávéházban szerzett mellhártya-gyulladását gyógykezelteti, amit a sűrű füst idézett elő.

Ajánljuk az ottani kávésrnak, hogy kímélje jobban a pincéreit, mert még szüksége lehet rájuk.

Harsányi is csizmát árult?

A budapesti „Alkotmány” című napilap a múlt héten a hadseregszállítók dolgával foglalkozott s az egyik ilyen cikkében (ápr. 8.) egy fővárosi ismert kávéstról emlékezett meg, aki kávéés lé-tére igazolványt nyert annak bizonyítására, hogy ő milyen kiváló lókupec.

Ez pedig nem volt más, mint a budapesti izr. hitközség jól ismert volt kántora, majd hogy, hogy nem, az Erzsébet-köruton levő New-York kávéház tulajdonosa, most már háromszoros háztulajdonos a Népszínház-utcában és kiváló csizma-szállító és még valami fővárosi bizottsági tag.

A Fővárosi Orfeum mint munkáltató.

A múlt napokban bejött hozzánk a Fővárosi Orfeumban alkalmazott egyik szaktársunk, aki elpanaszolta, hogy a Fővárosi Orfeum mindannak dacára, hogy a saját részéről iparkodik a drágaságot a fölemelt áraival behozni, a munkásnak még a meglevő fizetését is redukálja, 60 koronáról 30-ra, szóval csak a felét fizeti annak, amit azelőtt fizetett. De még az ily, joggalán módon való 30 koronás elvonással sem elégszenek meg, hanem a munkásaikat éhen dolgoztatják.

Panaszos szaktársunk a sokkal jobb követelődző mint fizető munkáltató ezen szegényletes eljárása feletti felháborodásában a Fővárosi Orfeumból kilépett.

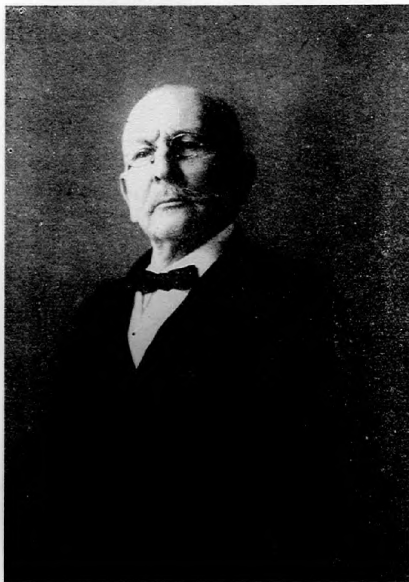
Meg kell jegyeznünk, hogy a munkásokkal való ilyen bánásmód nem válik dicsőségükre Waldmann uréknak, de még kevésbé a La Komediának.

Széd.

Figyelmeztetés!

Kérjük a t. szaktársakat, hogy az üzemekben előforduló panaszokkal ugy a saját, mint a köz érdekében, bátran forduljanak a szerkesztőséghez.

Krätschmer János 50 éves pincér.

Krätschmer szaktársunk e szép kort elérve, életének 68 éves korában: fiatalabb pályatársai részére 50 évi pincéri működéséről emlékiratot írt, amelyben elmondja, mennyi sok küzdelmet a létért, mennyi sok fáradalmas munkát, verejtéket, mennyi csalódást foglalhat magában egy pincérmunkás életében 50 év.

HIREK

— **Mégis alkalmazzzák a pincérlányokat.** Bár nincs joguk a kisebb-fajta, úgynevezett egyesületi vendéglősöknek pincérlányokat alkalmazni, azért mégis dolgoztatnak velük. Több kisebb vendéglőben látunk pincérlányokat, ezek között a Heitingernel (Rákóczi-ut), Szalay-féle koresma (Erzsébet-körut) és még az öreg Sinenbergernél is. Csak csinálják, amig lehet.

— **A londoni magyar pincér-kör megszűnt.** Amint értesültünk, a Londonban abból a célból alakult magyar pincér-kör, hogy az angol földön mű-

ködő magyar pincéreket összetartsa és hogy szorult anyagi helyzetükben segítse őket — megszűnt.

— **Pincérből főhadnagy.** Az országszerte ismert Dimb Simon, aki még a legutóbbi nyáron is a budai Duna-Étteremben mint éthordó-pincér volt alkalmazva, a legnagyobb meglepetésünkre, most mint főhadnagy várja a neki kijáró tisztelgést.

— **Kilenczor zárják Párisban a vendéglőket.** Április 14-én a párisi rendőrprefektus a párisi katonai hatóság beleegyezésével elrendelte, hogy Párisban és a Szajna departementekben a vendéglőket a nyári hónapokban este kilenc órákor zárják.

— **Idegen pincérek Londonban.** Londonban nagy felzúdulások voltak a német és magyar-osztrák hadviselő felekhöz tartozó pincérek miatt, akiket előzőleg hadifogságba vetettek és azután megint szabadon bocsájtottak. A szenzáció esemény miatt még parlamenti vihar is volt készülében.

— **Legujabb.** Szaktársaink között felvetődött azon idea, hogy minél előbb tegyünk szert ügyvédre. Egy olyan ügyvédre, aki az egész országban képviselné az összkaznabéli munkások ügyeit és védné érdekeiket. Ezen ügyünk megvalósításához arra van szükség, hogy szaktársaink minél nagyobb számban fizessenek elő lapunkra, már annál is inkább, hogy lapunk díjtalan jogvédelmet tudjon előfizetőinek nyújtani. Erre főképpen a vidéken van szükség, ahol a szolgabíró mindenben és mindenkor a munkálatoknak ad gaztat. S azért van az, hogy a vidéki munkálatok minduntalan tetszésük szerint bannak el velünk, mert nincs jogvédők, aki oda merne írti az ilyen munkálatoknak.

— **Öngyilkos pincér.** Az erzsébet-körüti Nemzeti Royal-Orfeumban szájába lőtt Lovász Ferenc pincér és azonnal meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Tettének oka ismeretlen.

— **Mire jők a pincérlányok?!** A József-körut 10. számu házban levő Simpton-borozóban K. Mihály 20 éves kereskedőségét szerelmi féltésből rálőtt V. Mária 24 éves pincérlányra és azután maga ellen fordította a fegyvert. Mindkettőnek sérülése lényegtelen. K. Mihályt a rendőrség őrizetbe helyezte.

— **Életunt főpincér.** Kürti Mihály főpincér az új köztömötben mellette lötte magát. A mentők Kürtit életveszélyes sebével a Rókus-kórházba szállították.

— **A londoni szállók.** A hágai le Hague című lap foglalkozik az angol főváros szállóinak életével. Elmondja, hogy Londonban most minden szállóban nagy újítások vannak: Nincsenek német nyelven beszélő portások, pincérek és szobalányok, amit igen súlyo-

san éreznek a semleges államok polgárai, akik nem tudnak angolul. Ehez hozzájárul az, hogy az új személyzet a legfeltehetőbb vidéki tájszólásokat beszéli, amit még az angolok sem értenek meg. Az angol pincérek olyan merevek, mint egy bot és minden új vendégnek esküdött ellenségei. Ma a legelőkelőbb londoni szállók pincérei is olyanok, akik azelőtt kikötői munkások voltak. Ezek az emberek soha életükben nem jártak szalomban, nem kimélik a drága szőnyegeket, többnyire bagóznak és teljesen modortalanok. A portások nem ismerik a menetrendet, nem ismerik London nevezetességeit, nem ismernek semmit. A szobalányok viselkedését lapban ismertetni sem lehet. Az idegenek helyzetét még súlyosabb teszi az, hogy a svájci és olasz szakácsok is eltávoztak Londonból, az angol szakácsok pedig nem tudnak egyebet készíteni, mint véres húst és rumospuddingot. Az angol szálló- és klubélet teljesen megszűnt.

— **Szaktársak!** Ahol csak lehet, a Törley és a Littke pezsgőt ajánlják.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Jobb lesz hallgatni az igazsággal szemben, gondolják magukban. Azonban nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy így már rendben is van. Mert nekünk meg az a célunk, hogy leszereljük a köztéren káros hatással működőket. Mert a politika szinpadán arra még nem volt példa, hogy valaki elbujhasson a jogos kritika elől, mint azt most legujabban a kontárok, vagyis az önmaguk ellen harcoló egyletiek teszik. Tehát nekünk eszünkbe jut kérdezni azt, hogy nem kontárok-e azok, akik csupán azért, hogy egyleti taguk legyen, minden konyhalagényból és kávéfőzőkből pincért csinálnak? De igenis, kontárok. De ez még nem minden. Most már például nemcsak a cupringerek-gyártotta kontárokat, hanem még a közmevetett sztrájtörőket is elhe-

lyezi az egyesület. Egy példány van belőle a Hazámkavéházban is. Ezek után azon csodálkozunk, hogy szak-egyesületünk vezetősége nem tesz lépéseket annak okáért, hogy az *összmunkássággal* karöltve megkezdődjék a reális munkálkodás.

— **Szaktársak!** Munkálatóink rabló módon redukáljuk munkabérünket és azt a legtöbb helyen a felére szállították. Ezzel szemben az a válaszuk, hogy csak ott vállalunk munkát, ahol megadják a rendes munkabért és a tisztességes ellátást.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a t. előfizetőinket és a hirdető közönséget arról, hogy szaklapunk a háború miatt egy hónapban csak egyszer, minden h^o -én jelenik meg.

— **Pártoljuk** a szaklapunkban hirdető cikkeket és az újsámban szükségbe és ajánljuk, akik bennünket is pártolnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. D. D. Igen tisztelt dupla D úr! Ön, Ön; hiszen ilyen ugy sincs több, aki mint egy osztályharc alapján álló egyesület képviselője, általában a bennünket kizsákmányoló cupringekkel paktál. Hogy miért, az most mellékes. A tény az, hogy nem illik egy igazi vezérhez, hogy a céljait gátlókkal szóba álljon és azokkal a nyilvánosság előtt egymást megértően társalgójon, vagy pláne geseleljen. Ami pedig a telefon-üzenetét illeti, csak jöjjön a bicskával és a külvárosi ábrázatával. Mi ugyanis tudunk, talán még jobban, mint egy vén

Hatvan. Levélben megírjuk.
V. S. H. Pál urék bizonyára elszégyelték magukat.

Lapkiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
GREGORITS ISTVAN.

Pincérek fodrása!!
A szakegyesület volt fodrása.

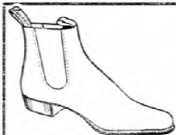
BARA ÁRON
KOLOZSVÁRRÓL.

**Borbély és fodrász üzlete Budapest, VII.,
Klauzál-utca 9. (A Népfürdővel szemben.)**

A legszilidabb árak.

Hygiénikus és pontos kiszolgálás.

Kézi :-:
munka!!

Ha jó és olcsó cipőt akartok vásárolni, úgy menjetek el

Mojzsikhoz

Király-utca 46. szám alatt.

Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

TÖRLEY

Berkovits Károly

hektograph, éttermi, kávéházi
és cukrászdai cikkek raktára

Budapest, VII., Sip-utca 5. sz.

— Telefon: 106-07. —

Viselje a
hírneves **Révay -FÉLE**
pincércipőt

Üzlete: Klauzál-u. 33.
Villamos megállóhely.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fízetőpincérek, kánek oldal-zsebtárcára (papírpézn részére) vagy pincértáskára (apró és ezütpézn számára) van szükségük. — melynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrészt az aljával egy darabból készült — a legutányosabb árak mellett szerezhetik be:

Molnár Vilmos

:: sérvkötygyárosnál ::

Képes árjegyzék bérmentve!

Budapest, IV., Károly-körút 28. (Központi Városház.)

MATTONI'S
GISSHÜBLER
SAUERBRUNN.

NOVÁGH KÁROLY

Alapít-
tett: 1867

TELEFON:
2-18

**MŰ- ÉS DISZMŰ-
ESZTERGÁLYOS. BUDAPEST IV., Egyetem-u. 3.**
(a Takarekposztárral szemben.)

Ajánlja gazdagon berendezett raktárát tájékt- és borostyánkő dohányzószerekből, továbbá nagy választékát elefántcsont-tekergőlyökből, kávéházi felszerelésekből, úgy mint Lignum Sanctumgolyók és bábukból, sétatobot stb.-ből a lehető legolcsóbb árak mellett.

Javítások a legolcsóbb árszámítás mellett elfogadhatnak.

LITKE

Hirdetések
felvételnek
a kiadóhivatalban

Pincérek figyelmébe ajánljuk
HERMANN GYULA
férfi szabót,

ki már 23 éve csakis a pincérek szabója, készít üzleti ruhákat, merték utáni megrendelést. Mindenféle üzleti ruhák kölcsönbe kaphatók!

VII., Erzsébet-körút 12. (félelel.)

„
Mindennemű
nyomatványok
a legizlésebb
kivitelben készülnek

**AZ UNIO-
könyvnyomdában**

Budapest, VIII. ker.,
Mikszáth Kálmán-
tér 5. Telefon:
József 42-94.

„